

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przyszłości rolnictwa na obszarach o niekorzystnych warunkach naturalnych (regiony górskie, wyspiarskie i ultraperyferyjne)

(2008/C 120/11)

Dnia 27 września 2007 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, działając na podstawie art. 29 lit. a) regulaminu wewnętrznego, podjął decyzję o sporządzeniu opinii w sprawie

przyszłości rolnictwa na obszarach o niekorzystnych warunkach naturalnych (regiony górskie, wyspiarskie i ultraperyferyjne).

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 27 listopada 2007 r. Sprawozdawcą był **Gilbert BROS**.

Na 440. sesji plenarnej w dniach 12 i 13 grudnia 2007 r. (posiedzenie z dnia 12 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 127 do 1 — 6 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Dnia 13 września 2006 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię z inicjatywy własnej w sprawie przyszłości rolnictwa na obszarach o niekorzystnych warunkach naturalnych (regiony górskie, wyspiarskie i ultraperyferyjne) ⁽¹⁾.

1.1.1 W opinii tej EKES poświęcił cały rozdział, mianowicie rozdział czwarty, problematyce regionów górskich, podkreślając m.in. potrzebę:

- szczególnej polityki na rzecz terenów górskich;
- zharmonizowanej unijnej definicji;
- priorytetowego traktowania obszarów górskich przy rozdzielaniu środków w ramach drugiego filaru;
- konsolidacji pomocy dla rolnictwa na terenach górskich;
- integracji polityki rolnej i regionalnej w celu zagwarantowania ich większego oddziaływania na obszary górskie.

1.2 W dniu 7 grudnia 2006 r., podczas dialogu politycznego odbywającego się na zakończenie sesji plenarnej Komitetu Regionów, José Manuel Barroso, przewodniczący Komisji Europejskiej, opowiedział się za sporządzeniem **Zielonej księgi na temat przyszłości polityki na rzecz obszarów górskich**.

1.3 Z tego względu EKES uznał za stosowne przygotowanie opinii dodatkowej, żeby móc wypowiedzieć się w kwestii zasady sporządzenia takiej zielonej księgi.

1.4 W istocie wszyscy obywatele Europy korzystają z szeregu dóbr publicznych i gospodarczych oraz z usług zapewnianych przez obszary górskie. Należą do nich m.in.:

- zmniejszanie ryzyka naturalnego (z którego korzystają zarazem mieszkańcy obszarów górskich i pozostali mieszkańcy, np. dzięki ochronie korytarzy transportowych),
- obszary krajobrazowe służące wypoczynkowi i turystyce (co ma zasadnicze znaczenie dla obywateli zurbanizowanego kontynentu i dla konkurencyjności europejskiej),

— wysoki stopień różnorodności biologicznej,

— niepowtarzalne zasoby wodne,

— produkty wysokiej jakości, zwłaszcza wyroby spożywcze.

1.5 Bez odpowiedniego zarządzania obszarami górkimi przez zamieszkujących je ludzi produkcja tych towarów i usług będzie zagrożona.

1.6 Obecnie należy podjąć nowe istotne wyzwania, zarówno te aktualne, jak i przyszłe, takie jak zwiększenie konkurencyjności europejskiej, transformacja demograficzna, zmiany klimatyczne itd. O ile wyzwania te dotyczą wszystkich obszarów, to ich oddziaływanie jest znacznie silniejsze w górach, a zatem wymaga specyficznej reakcji.

1.7 Tymczasem większość strategii politycznych realizowanych na obszarach górskich dotyczy poszczególnych sektorów i została uchwalona poza omawianymi obszarami, bez odpowiedniego uwzględnienia specyfiki tych regionów. Publiczne strategie polityczne dotyczące obszarów górskich mają tendencję do banalizowania się, bywają rozszerzane na inne tereny i nie uwzględniają w wystarczającym stopniu specyfiki regionów górskich. Jednocześnie europejska i krajowa polityka publiczna koncentruje się coraz bardziej na przewagach konkurencyjnych danych obszarów, czy to pod względem promocji, czy rozwoju.

1.8 Pomimo swojego znaczenia na szczeblu europejskim, obszary górskie są do pewnego stopnia marginalizowane w ramach polityki europejskiej; istnieje ponadto poważny brak uznania ich znacznego potencjału w kategoriach wkładu we wzrost Europy i w jej różnorodność, który to wkład szczególnie wynika z nowatorskiego podejścia stosowanego przez te regiony.

1.9 Dlatego też EKES opowiada się za znacznie spójniejszym i znacznie lepiej zintegrowanym podejściem politycznym. Obszary górskie potrzebują podejścia terytorialnego do rozwoju zrównoważonego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 318 z 23.12.2006, s. 93.

1.10 Europejska Zielona księga na temat przyszłości polityki dotyczącej obszarów górskich pozwoliłaby na racjonalizację i konsolidację strategii politycznych i inicjatyw istniejących na szczeblu europejskim, tak aby zwiększyć ich skuteczność w konkretnym kontekście obszarów górskich. Ma to szczególnie istotne znaczenie dla rolnictwa na obszarach górskich, jak wspomniano w niniejszej opinii. W większości europejskich regionów górskich bowiem rolnictwo jest podstawą, na której opiera się rozwój innych typów działalności społeczno-gospodarczej, rolno-przemysłowej, turystycznej itd. i na której opiera się atrakcyjność tych regionów. Wspólna polityka rolna odgrywa tu więc ważną rolę i powinna zostać uwzględniona w analizie europejskich strategii politycznych dotyczących obszarów górskich, która jest celem zielonej księgi.

1.11 EKES domaga się zatem, żeby Zielona księga na temat przyszłości polityki dotyczącej obszarów górskich jak najprędzej znalazła się w programie prac Komisji Europejskiej, aby wyodrębnić zagadnienia o strategicznym znaczeniu dla obszarów górskich państw członkowskich Unii Europejskiej, jasno określić zadania poszczególnych szczebli władzy i sektorów gospodarki oraz sposób koordynacji między nimi, wzmocnić podstawy statystyczne, na których opierają się strategie polityczne w tych regionach, przeanalizować środki towarzyszące i środki wsparcia, które należy wdrożyć w tych obszarach, w świetle strategicznych celów określonych przez Unię Europejską, oraz

aby naszkicować dalsze kierunki rozwoju europejskich i krajowych polityk publicznych.

1.12 Poprzez ułatwienie wykorzystania różnych przejawów przewagi konkurencyjnej obszarów górskich, **Zielona księga na temat przyszłości polityki dotyczącej obszarów górskich** wpisze się w odnowioną strategię lizbońską oraz w strategię göteborgską. Przyczyni się w ten sposób do osiągania celu dotyczącego wzrostu i zatrudnienia oraz pomoże Unii Europejskiej stawać się w najbliższych latach bardziej konkurencyjną w świecie gospodarką opartą na wiedzy. Obszary górskie mogą wnieść znaczący wkład służący całej Europie i w związku z tym należałoby jak najlepiej wykorzystać ich potencjał w zakresie innowacji i wzrostu.

1.13 Na sesji plenarnej EKES-u w dniach 11–12 lipca 2007 r. Danuta Hübner, komisarz UE ds. polityki regionalnej, wspomniała o „agendzie terytorialnej UE” oraz zapowiedziała na 2008 r. sprawozdanie w sprawie spójności terytorialnej, w którym zbadane zostaną wpływ przyszłych wielkich wyzwań na regiony oraz środki umożliwiające stawienie im czoła. EKES apeluje, aby lokalna specyfika regionów górskich oraz regionów wyspiarskich i ultraperyferyjnych została odpowiednio uwzględniona w trwającym procesie definicji polityki spójności Unii Europejskiej oraz w procesie wdrażania agendy terytorialnej.

Bruksela, 12 grudnia 2007 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS
